

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 9Sk/9/2021
Identifikačné číslo spisu: 3020200273
Dátum vydania rozhodnutia: 9. februára 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:3020200273.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a JUDr. Jany Martinčekovej, v právnej veci žalobcu: M. Z. C., bytom T. U.B. XXXX/XX, U., zastúpeného JUDr. Darinou Porubánovou, bytom ako žalobca, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 22. júna 2020, číslo: XXX XXX XXXX X, o invalidný dôchodok, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 17. februára 2021, č.k. 26Sa/11/2020-69, t a k t o

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo 17. februára 2021, č.k. 26Sa/11/2020-69 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

I.

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom zo 17. februára 2021, č.k. 26Sa/11/2020-69 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 22. júna 2020, číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 13. februára 2020, číslo: XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán podľa § 70 ods. 1, § 293ax, § 82 a § 114 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. priznal žalobcovi invalidný dôchodok od 27. marca 2016 v sume 207,20 eur mesačne. Súčasne rozhodol v zmysle príslušných zákonných ustanovení o zvýšení invalidného dôchodku postupne od: 1. januára 2017, 1. januára 2018, 1. januára 2019 a 1. januára 2020.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej preskúmal v intenciách § 70, 71, § 72, § 153 ods. 5, § 293ax zákona č. 461/2003 Z.z. a v režime stanovenom Správnym súdnym poriadkom a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd po vyhodnotení závažnosti dôvodov žaloby vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu správneho orgánu, ako aj k obsahu pripojeného spisu žalovanej konštatoval, že nezistil dôvod, že by sa žalovaná odchyľila od logických argumentov a relevantných právnych záverov so správnou citáciou dotknutých právnych noriem, obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre správnosť napadnutého výroku rozhodnutia.

4. Mal preukázané, že žalobca si požiadal o invalidný dôchodok (žiadosťou z 25. októbra 2019, poznámka kasačného súdu). Invalidný dôchodok žiadal priznať od 9. januára 2009. Po podaní žiadosti bol posúdený jeho zdravotný stav v priebehu administratívneho konania posudkovými lekármi sociálneho poistenia. Podľa odborného posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočka Trenčín z 18. decembra 2019 bol žiadateľ uznaný za invalidného z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 70 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (zdravotné postihnutie zaradené do kapitoly X, oddiel D, položka 1 písm. c/ so 60 % mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zvýšenú o 10 % podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z.). Dátum vzniku invalidity bol určený na 1. január 2010. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X z 13. februára 2020 bol žalobcovi priznaný invalidný dôchodok od 27. marca 2016. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplynulo, že invalidný dôchodok sa žalobcovi priznal najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dôchodok. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca odvolanie z dôvodu, že invalidný dôchodok žiadal priznať od 1. januára 2009 s vyššou percentuálnou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Zdravotný stav žiadateľa o invalidný dôchodok tak bol opätovne posúdený posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Trenčíne dňa 8. apríla 2020. Na základe predložených lekárskeho nálezov posudkový lekár nezistil diskrepancie medzi závermi odborných vyšetrení a posúdením posudkovými lekármi sociálneho poistenia. Subjektívne ťažkosti žiadateľa o invalidný dôchodok boli dokázanými diagnózami vysvetlené. Pre rozhodujúce zdravotné postihnutie kapitola X, oddiel D, položka 1 písm. a/ prílohy 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. určil 60 % mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ktorú o 10 % zvýšil pre ostatné zdravotné postihnutia podľa § 71 ods. 8 zákona. Dátum vzniku invalidity určil od 9. januára 2009 (v zmysle žiadosti o invalidný dôchodok spísanej dňa 25. októbra 2019). Pre úplnosť krajský súd poukázal na ustanovenie § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z., podľa ktorého rozsah poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť posudzujú posudkoví lekári.

5. Uzavrel, že napriek odporným posudkom o invalidite bol žalobcovi dátum vzniku invalidity určený 9. január 2009, invalidný dôchodok nemohol mu byť od tohto dátumu priznaný. Z dôvodu platnej právnej úpravy žalobca nesplnil podmienku, že by v posledných 10 rokoch pred vznikom invalidity (v období od 9. januára 1999 do 8. januára 2009) získal potrebných 5 rokov dôchodkového poistenia. Žalobca v tomto období nezískal žiaden deň obdobia dôchodkového poistenia. Naposledy bol zamestnaný v roku 1992. Podľa § 293ax ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. poisťencovi, ktorému nevznikol nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2010 z dôvodu nezískania potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia a ktorý nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo nebol mu priznaný predčasný starobný dôchodok, Sociálna poisťovňa na jeho žiadosť znovu posúdi dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav a rozhodne o nároku na invalidný dôchodok a o jeho sume podľa zákona účinného od 1. januára 2010. Na základe citovaného zákonného ustanovenia správne orgány opätovne posúdili nárok žiadateľa o invalidný dôchodok (na základe žiadosti o invalidný dôchodok spísanej 18. decembra 2019, ktorou žiadal dôchodok priznať od 1. januára 2010, poznámka kasačného súdu) a správne ustálili, že pred vznikom invalidity žalobcu opätovne určenej po 31. decembri 2009 žalobca získal 7 752 dní (21 rokov a 87 dní) obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok.

6. Námiety žalobcu týkajúce sa určenej percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, alebo určenie iného rozhodujúceho zdravotného postihnutia krajský súd nepovažoval za dôvodné. Zdôraznil, že posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov

na schopnosť žiadateľa o invalidný dôchodok vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje lekárske znalosti. Vo vzťahu k namietaným podkladom preskúmaného rozhodnutia žalovanej krajský súd uviedol, že o objektívnosti, o odbornej úrovni a o úplnosti záverov lekárskeho posudku zhodujúcich sa vo svojich záveroch, vypracovaných posudkovými orgánmi žalovanej, krajský súd nemal dôvod pochybovať.

7. Vzhľadom na uvedené, krajský súd žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

8. O trovách konania rozhodol podľa § 168 SSP tak, že úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, pretože mu žiadne trovy nevznikli.

II.

9. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

10. Namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

11. Konkrétne namietal, že po takmer deviatich rokoch od podania žiadosti o invalidný dôchodok pod nátlakom musel súhlasiť s predpísaným tlačivom k žiadosti o dôchodok a lekárskeho posudkom. Poukázal na dve žiadosti o invalidný dôchodok, dva posudky o invalidite, medzi ktorými bol rozdiel v dátume vzniku invalidity, 9. január 2009 a 1. január 2010, ktoré nemohol pripomienkovať a dve rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie, proti ktorým podal odvolanie. V súvislosti s dňom uplatnenia nároku na dávku dôchodkového zabezpečenia poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. októbra 2017, sp. zn. 95o/83/2016 (správne 9So/83/2016), v ktorom sa riešila právna otázka, od akého konkrétneho dátumu bol požadovaný nárok na invalidný dôchodok. Poukazujúc na uvedený rozsudok mal za to, že Sociálnu poisťovňu, pobočka Trenčín požiadal o invalidný dôchodok v roku 2010. V ďalších dôvodoch kasačnej sťažnosti poukázal na postup Sociálnej poisťovne v konaní o invalidný dôchodok až do októbra 2019, kedy absolvoval posúdenie zdravotného stavu u posudkového lekára sociálneho poistenia a spísanie formálnej žiadosti. Z vyjadrenia správneho orgánu z 22. júna 2020 sa dozvedel o 70 % miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravým človekom, preto poukázal na dodatok č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. So záverečnou hodnotou miery neschopnosti pracovať voči zdravému, vyjadrenou v percentách ako 60 % nesúhlasil, lebo nezodpovedá medicínskym zisteniam a diagnostikovaným stavom ochorenia. Ostatné ochorenia (liečená astma, hluchota a amputácia dvoch prstov dominantnej ruky by samotné znamenali 60 % zníženie pracovnej schopnosti v komplexnom posúdení s hlavnou diagnózou. Ani priaznivé výsledky krvných testov neumožňujú širšie uplatnenie na pracovnom trhu. Krajský súd preto pochybil, keď sa úplne stotožnil so stanoviskom Sociálnej poisťovne a keď sa otázkou miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podrobne nezaoberal. Krajskému súdu vytýkal, že mu nedoručil vyjadrenie Sociálnej poisťovne, ktoré bolo súdu doručené 28. októbra 2020. Za pochybenie krajského súdu považoval aj nevytýčenie ústneho pojednávania.

12. Žalobca tiež videl nezákonnosť postupu Sociálnej poisťovne v jej nečinnosti v rokoch 2011 až 2019, kedy vo veci žiadosti o invalidný dôchodok nekonal.

13. Navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

14. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadrila podaním z 10. mája 2021 s tým, že námietky žalobcu uvádzané v kasačnej sťažnosti nepovažovala za opodstatnené. Krajský súd sa k námietke a otázke vzniku invalidity žalobcu ku dňu 9. január 2009 vyjadril v odôvodnení svojho rozsudku, keď uviedol, že napriek tomu, že posudkový lekár určil dátum vzniku invalidity deň 9. január 2009, nemohol byť invalidný dôchodok priznaný od tohto dátumu, pretože žalobca nesplnil podmienku

potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia. Z uvedeného dôvodu bol invalidný dôchodok žalobcovi priznaný podľa § 293dx ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov od 1. januára 2010.

15. Krajský súd sa taktiež dostatočne vysporiadal s námietkou žalobcu, týkajúcou sa presvedčenia žalobcu, že jeho ochorenie zodpovedá vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, než aká mu bola určená posudkovými lekármi sociálneho poistenia organizačných zložiek žalovanej. Krajský súd neakceptoval námietku žalobcu, ktorou poukázal na klamlivé tvrdenia v lekárskech posudkoch.

16. Poukazovanie na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/83/2016 z 25. októbra 2017 žalovaná nepovažovala za opodstatnené, pretože rieši inú právnu situáciu, aká je u žalobcu.

17. Navrhla, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

IV.

18. Vyjadrenie žalovanej (z 10. mája 2021) ku kasačnej sťažnosti bolo doručené žalobcovi dňa 12. mája 2021 na vedomie.

19. Dňa 12. mája 2011, žalobca doručil krajskému súdu vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti, v ktorom kasačnú sťažnosť doplnil o konštatovanie, že žiadosť o invalidný dôchodok podal po dátume 1. január 2010, kedy nadobudol účinnosť zákon č. 449/2008 Z.z. Je to zákon, podľa ktorého sa okrem iného menila doba dôchodkového poistenia potrebná pre priznanie invalidného dôchodku na minimálne 15 rokov pred vznikom invalidity. Túto podmienku spĺňal, lebo bol žiadateľ starší ako 45 rokov. Tiež nebol vo veku umožňujúcom požiadať o predčasný starobný dôchodok alebo starobný dôchodok. Ustanovenie § 72 zákona č. 449/2008 Z.z. definuje potrebnú dobu dôchodkového poistenia pre žiadateľov o invalidný dôchodok po 1. januári 2010, v prípade žalobcu na 15 rokov dôchodkového poistenia pred vznikom invalidity. Preto poukázal aj na dôvodovú správu k § 293ax a na rozhodnutie ústavného súdu PL. ÚS 39/2011, kde je uvedené: „podľa § 72 ods. 2 zákona o sociálnom poistení účinných od 1.1.2020 počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa určuje z obdobia pred vznikom invalidity“.

V.

20. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

21. Podľa § 101e ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z.z. najvyšší správny súd začne činnosť 1. augusta 2021.

22. Podľa § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z.z. výkon súdnictva prechádza od 1. augusta 2021 z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc najvyššieho správneho súdu.

23. Z dôvodovej správy k zákonu č. 423/2020 Z.z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s reformou súdnictva, ktorý v článku XX. novelizoval aj zákon č. 757/2004 Z.z. vyplýva, že zákonodarca vo vyššie citovanom odseku 2 upravil prechod výkonu súdnictva z najvyššieho súdu na

najvyšší správny súd, a teda najvyšší správny súd prebral z najvyššieho súdu všetky „živé“ veci v agende správneho súdnictva, ktoré aj dokončí.

24. Podľa článku 48 ods. 2 veta druhá Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

25. Podľa článku 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

26. Správny súdny poriadok upravuje právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve a konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve (§ 1 SSP).

27. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

28. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

29. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

30. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

31. Podľa § 107 ods. 1 SSP, predseda senátu nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, ak
a/ o to požiada aspoň jeden z účastníkov konania,
b/ vykonáva dokazovanie,
c/ to vyžaduje verejný záujem,
d/ je to na prejednanie vecí potrebné alebo
e/ tak ustanovuje tento zákon.

32. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

33. Podľa § 199 ods. 2 SSP, v konaní podľa tejto hlavy správny súd zohľadňuje špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania - fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach.

34. Podľa § 202 ods. 1 SSP, v správnej žalobe sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť

a/ označenie druhu žaloby,
b/ označenie žalovaného,
c/ označenie konania alebo veci, v ktorej sa žalobca domáha nápravy,
d/ deň vydania rozhodnutia a deň jeho doručenia alebo iného oznámenia žalobcovi,
e/ opísanie rozhodujúcich skutočností,
f/ označenie dôkazov, ak sa žalobca dovoľáva,
g/ žalobný návrh.

35. Podľa § 202 ods. 2 SSP, správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne. Ak je žalobcom právnická osoba, správna žaloba musí obsahovať všetky náležitosti uvedené v odseku 1 a § 182 ods. 1.

36. Najvyšší správny súd z obsahu súdneho spisu zistil, že krajský súd v predmetnej veci pristúpil k verejnému vyhláseniu rozsudku, čomu zodpovedalo príslušné oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu dňa 16. decembra 2020 (do 17. februára 2021) a tiež zápisnica o verejnom vyhlásení rozsudku vyhotovená dňa 17. februára 2021. Z obsahu rozsudku vyplýva, správny súd rozhodol v predmetnej veci bez nariadenia pojednávania (§ 107 ods. 2 v spojení s § 182 ods. 1 písm. g/ a § 105 ods. 2 písm. a/ SSP) a súčasne správny súd dospel k záveru, že to nie je na prejednanie veci potrebné (§ 107 ods. 1 písm. d/ SSP) a po oboznámení sa so správnu žalobou, vyjadreniami účastníkov konania, ako aj s obsahom súdneho a administratívneho spisu dospel k záveru, že rozhodnutie a postup žalovaného sú v súlade so zákonom, nie je možné priznať správnej žalobe úspech a teda žaloba nie je dôvodná, preto verejne vyhláseným rozsudkom (§ 137 ods. 4 SSP) vyslovil, že sa žaloba zamieta (§ 190 SSP).

37. V tomto smere najvyšší správny súd uvádza, že správna žaloba v sociálnych veciach je osobitným typom správnej žaloby s tým, že táto osobitosť je daná práve špecifickou povahou do úvahy prichádzajúcej množiny prejednávaných vecí [predovšetkým rozhodovanie vo veciach týkajúcich sa sociálneho poistenia (dôchodkové poistenie, nemocenské poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie, poistenie v nezamestnanosti), štátnej sociálnej podpory (rodičovský príspevok, prídavok na dieťa, príspevok pri narodení dieťaťa a iné) a sociálnej pomoci (hmotná núdza)] a k tomu zodpovedajúceho špecifického okruhu osôb, ktoré sú oprávnené domáhať sa súdneho prieskumu správnych aktov (primárne rozhodnutí / opatrení) vydávaných vo vyššie uvedených veciach. V tomto type správneho súdneho konania sa domáhajú ochrany primárne fyzické osoby, ktoré je nutné považovať za tzv. slabších účastníkov (pozri § 5 ods. 1 SSP v spojení s článkom 6 Civilného sporového poriadku), ktorej skutočnosti zároveň zodpovedá nielen osobitná poučovacia povinnosť, ale i napríklad oslobodenie od poplatkovej povinnosti, nevyžaduje sa tiež podmienka povinného právneho zastúpenia, správna žaloba fyzickej osoby sa zo strany správneho súdu posudzuje neformálne, rozsah správnej žaloby fyzickej osoby a jej dôvody možno zmeniť alebo doplniť až do rozhodnutia správneho súdu, pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi; rovnako správny súd (ak to nie je v rozpore s účelom správneho súdnictva) môže i bez návrhu doplniť dokazovanie vykonané orgánom verejnej správy. Z uvedeného je zrejmé, že účelom takto koncipovanej osobitnej úpravy je predovšetkým zabezpečenie účinnejšej ochrany práv týchto fyzických osôb (hlavne z dôvodu nedostatku ich právneho vedomia) v správnom súdnom konaní.

38. Vo vzťahu k poučovacej (manudukačnej) povinnosti Správny súdny poriadok rozlišuje jednak všeobecnú poučovaciu povinnosť upravenú v § 26 SSP a jednak osobitnú poučovaciu povinnosť, ktorá je upravená vo viacerých ustanoveniach naprieč celým procesným kódexom (napríklad § 41 ods. 1, § 59 ods. 2, § 77 ods. 1) s tým, že je upravená aj vo vzťahu k správnej žalobe v sociálnych veciach v § 199 ods. 2 SSP, podľa ktorého správny súd zohľadňuje špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania - fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach. Osobitná poučovacia povinnosť súdu v konaní o správnej žalobe v sociálnych veciach sa týka najmä tých procesných práv a povinností fyzických osôb, ktorých realizácia alebo rešpektovanie má zásadný význam pre efektívne hájenie, respektíve bránenie ich práv v konaní pred súdom. V rámci tejto poučovacej povinnosti súdu bolo preto podľa názoru najvyššieho správneho súdu potrebné poučiť žalobkyňu, aby sa táto v súdom stanovenej lehote vyjadrila aj k možnosti požiadať o nariadenie pojednávania (o prerokovanie veci na pojednávaní). Podľa názoru najvyššieho správneho súdu nie je v tomto smere vylúčené ani pripojenie doložky podľa § 103 ods. 2 SSP, že ak sa účastník konania v takto určenej lehote nevyjadrí, bude sa predpokladať, že k prejednaniu veci bez nariadenia pojednávania nebude mať námietky.

39. V súvislosti s právnou úpravou § 182 ods. 1 písm. g/ SSP, podľa ktorého jednou z obligatórnych náležitostí všeobecnej správnej žaloby je aj vyjadrenie, či žalobca žiada nariadenie pojednávania, pričom na neskoršiu žiadosť žalobcu o nariadenie pojednávania už správny súd neprihliada, najvyšší

správny súd uvádza, že právna úprava konania o správnej žalobe v sociálnych veciach aj vzhľadom na svoje osobitné postavenie, za predpokladu, že žalobcom je fyzická osoba, obsahuje v § 202 ods. 1 SSP vlastné náležitosti správnej žaloby, v ktorých povinnosť požiadať o nariadenie pojednávania absentuje.

40. Vzhľadom na to, že krajský súd v zmysle vyššie naznačeného žalobkyňu relevantným spôsobom nepoučil o jej procesných právach a povinnostiach, najvyšší správny súd dospel k záveru, že je daný dôvod na zrušenie rozsudku krajského súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie podľa § 462 ods. 1 SSP v spojení s § 440 ods. 1 písm. f/ SSP.

41. V ďalšom konaní krajský súd aj vzhľadom na vyjadrenie žalobcu obsiahnuté v podanej kasačnej sťažnosti bez ďalšieho nariadi vo veci pojednávanie, pričom sa riadne vysporiada s námietkami žalobcu, najmä tými, ktoré majú aj s pripojenými dôkazmi zásadný význam pre riadne zistenie skutkového stavu veci a vo veci znovu rozhodne; svoje rozhodnutie zároveň náležite v intenciách § 139 ods. 2 SSP odôvodní.

42. V novom rozhodnutí vo veci rozhodne krajský súd aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

43. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.